

Grote modderkruiper

De grote modderkruiper is een zeldzame vissoort die overdag in de sliblaag van de sloot wegkruipt. Hiervoor dient de sliblaag 10 tot 50 cm dik te zijn. 's Nachts zijn ze actief aan het voedsel zoeken.

Kleine modderkruiper

De kleine modderkruiper is een minder zeldzame soort die houdt van een iets minder dikke sliblaag van 10 tot 30 cm waarin hij overdag kan wegkruipen. Hij is ook 's nachts actief aan het voedsel zoeken.

Bittervoorn

De bittervoorn is niet zozeer zelf afhankelijk van de sliblaag als wel van de zoetwater mosselen die in de sliblaag zijn ingegraven. Ze leggen namelijk hun eitjes in de schelp van de mossel. Voor de zoetwater mossel moet de sliblaag ook ongeveer 30 cm dik zijn.

Factsheet

Ecologisch slootschonen en baggeren

Slootschonen

Bij ecologisch slootschonen gaat het in eerste instantie om het behoud van de oeverplanten in de sloot en in tweede instantie om behoud van het dierenleven dat afhankelijk is van het planten leven. Daarom wordt een deel van de sloot niet geschoond en het deel dat wel geschoond wordt, word geschoond zonder de wortels te beschadigen. Dit laatste heeft als voordeel dat de plantengroei in het volgende voorjaar sneller op gang komt. Oeverplanten zijn belangrijk voor het zelfreinigend vermogen van de sloot, waarbij ze zuurstof produceren en de voedingsstoffen uit de sloot opnemen zodat het water helder wordt en geschikt is voor de waterdieren. Ook zijn de planten een schuilplaats en paaplaats voor allerlei waterdieren.

Baggeren

Baggeren is van belang voor de doorstroming van de sloot en het voorkomen van eutrofiëring (voedselrijkheid) van de sloot. Echter voor 3 soorten vis- sen is het van belang dat het baggeren gebeurt op een voor hen gunstige manier. Dit houdt in dat een deel van de sloot diep wordt gebaggerd en daarna een deel minder diep. De grote modderkruiper, kleine modderkruiper en bittervoorn (samen met de zoetwater mossel) gaan hier van profiteren.

Slootschonen

Om de oeverplanten te behouden en het dierenleven de mogelijkheid te geven om te vluchten dient er op de onderstaande manier geschoond te worden:

- De periode van het schonen loopt van 1 september tot 1 november.
- Een kant van de sloot wordt geschoond de andere kant wordt ongemoeid gelaten. Dit is wat in de praktijk het handigst werkt. In theorie mag minimaal 25- tot maximaal 75% geschoond worden ook in mozaïek (dus een stuk aan één kant van de sloot en dan een stuk aan de andere kant van de sloot).
- Bij smalle sloten de maaikorf aan de overzijde van de sloot inzetten en halverwege de sloot of een halve meter voor het talud omhoog halen, daarbij er op letten dat de wortels gespaard blijven.
- Bij brede sloten wordt de maaikorf vanuit het midden van de sloot naar de aanliggende oever getrokken en voor de oever omhoog getrokken zodat de wortels gespaard blijven.
- Het schonen gebeurt in een langzaam tempo zodat waterdieren een kans krijgen weg te vluchten.
- Het planten materiaal wordt boven de insteek op een meter van de oever gedeponiseerd en moet daar 48 uur blijven liggen.
- Het schonen begint aan het ene doodlopende einde van de sloot en stopt 15 meter voor het andere doodlopende einde van de sloot. Dan vanaf het doodlopende einde de laatste 15 meters terug.
- Krabbenscheer begroeiing wordt voor 50% ongemoeid gelaten, dit omdat de larven van een libel genaamd de groene glazenmaker van krabbenscheer gebruik maken om in te leven (de larven), de eitjes worden ook afgezet in de bladeren van de krabbenscheer.

Baggeren

Om deze soorten in stand te houden dient op onderstaande manier gebaggerd te worden:

- De baggerperiode loopt van 1 september tot 1 november. Dit omdat de paaitijd van de vissen in september voorbij is en ook de jonge vissen wat groter zijn en omdat in november het dierenleven weg kruipt in de sliblaag.
- Er wordt gebaggerd zonder vleugels zodat niet al het leven uit de sloot wordt meegezogen.
- Het baggeren moet alternerend plaats vinden. Dit betekent dat er beurtelings diep en ondiep gebaggerd wordt. Hierdoor ontstaat er een variatie in de dikte van de sliblaag. Dit is beter voor de grote en de kleine modderkruiper die van een gevarieerde sliblaag houden. Het kan bijvoorbeeld door 25 meter diep te baggeren zodat er een sliblaag achterblijft van 10 cm, daarna 25 meter minder diep door de baggerpomp omhoog te halen zodat er 50 cm slib achterblijft.
- Er moet in een langzaam, gestaag tempo gebaggerd worden zodat het leven in de sloot voor de baggerpomp uit weg kan vluchten.
- Boven een temperatuur van 25 graden niet baggeren want dan is het zuurstof gehalte in het water te laag en dat wordt door het baggeren nog lager zodat het waterleven te weinig zuurstof krijgt.
- Werk richting een open einde. Moet er toch naar een doodlopend einde toegewerkt worden stop dan 15 meter voor het einde. Daarna vanaf het doodlopende einde de laatste 15 meter terug.
- De bagger wordt met in achtneming van een 5 meter baggervrije zone over het land gespoten
- Bij bredere sloten (7 tot 8 meter) kan in een dubbele voor gebaggerd worden.
- Er wordt gebaggerd om de 6 jaar.